

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Katedra
Liemens srities klinikinė anatomija 8 kreditai (212 val.)	Medicina (06B) Žmogaus anatomija ir morfologija (B 440)	Medicinos	Anatomijos, histologijos ir embriologijos
Studijų būdas	Kreditų (valandų) skaičius	Studijų būdas	Kreditų (valandų) skaičius
Paskaitos	-	Seminarai	-
Konsultacijos	1 kreditas (27 val.)	Individualus darbas	7 kreditai (185 val.)

Dalyko anotacija:

Dalyko tikslas – suteikti gilesnių sisteminės, topografinės ir taikomosios anatomijos žinių apie liemens srities organus ir struktūras, jų raidą, variacijas, sklaidos nukrypimus ir sandaros ypatumus, turinčius reikšmės klinikai.

Tematika. Liemens srities struktūrų ir organų embriogenezė ir raida, jautrieji laikotarpiai. Kūno sienų ir ertmių formavimasis. Celomo sklaida ir ydos, jų anatominė ir klinikinė išraiška, priežastys, galimi ydingos sklaidos mechanizmai. Ašinio skeleto osteogenezė, jos etapai. Stuburo sklaidos sutrikimai, jų anatominė ir klinikinė išraiška, priežastys, galimi sutrikimų mechanizmai. Neuruliacija, nervinio vamzdžio ir nervinės skiauterės sklaida. Nugaros smegenų histogenezė. Neurokristopatijos, nervinio vamzdžio atviri ir uždari defektai, jų anatominė ir klinikinė išraiška, priežastys, galimi ydingos raidos mechanizmai. Liemens srities griaučių ruožutuojų raumenų ir vidaus organų lygiųjų raumenų bei jungiamųjų audinių histogenezė. Odos ir jos dalinių (plaukų, riebalinių, prakaito ir pieno liaukų) sklaida ir ydos, jų anatominė ir klinikinė išraiška, priežastys, galimi ydingos sklaidos mechanizmai. Liemens srities vidaus organų sklaida ir ydos, jų anatominė ir klinikinė išraiška, priežastys, galimi ydingos sklaidos mechanizmai. Nugaros ir krūtinės srities topografinė ir taikomoji anatomija. Nugaros ir krūtinės srities paviršiaus anatomija: oda, dermatomai, optimalių pjūvių vietos; raumenų, kraujagyslių, nervų ir krūtinės ląstos organų pagrindiniai topografiniai taškai ir plotai paviršiuje. Krūties topografija, mikroskopinė ir klinikinė anatomija. Nugaros raumenų, stuburo ir nugaros smegenų taikomoji anatomija. *Regio suboccipitalis* topografija. Stuburo linkiai (norma, variacijos), jungtys, judesiai, amžinė ir taikomoji anatomija. Epidurinės blokados ir liumbalinės punkcijos topografiniai taškai. Nugaros srities pjūviai įvairiuose aukštuose ir plokštumose, rentgenoanatomija, KT ir BMRI vaizdai. Krūtinės ląstos sienų sandara, topografija (kaulinių struktūrų, raumenų, kraujagyslių ir nervų tarpusavio santykis), taikomoji ir amžinė anatomija, pjūviai įvairiose plokštumose, rentgenoanatomija, KT ir BMR vaizdai. Pleuros ir pleuros ertmės topografija bei klinikinė anatomija. Plaučių topografija: santykis su aplinkinėmis struktūromis, inervacija ir vaskuliarizacija, rentgenoanatomija, angio- ir bronchogramų vaizdai. Tarpuplaučio topografija: viršutinis, užpakalinis, vidurinis (tarpinis) ir priekinis skyriai, jų turinys ir struktūrų tarpusavio santykiai. Krūtinės ląstos organų mikroskopinė, amžinė ir klinikinė anatomija. Pilvo ir dubens topografinė ir taikomoji anatomija. Pilvo ir dubens paviršiaus anatomija: oda, dermatomai, optimalių pjūvių vietos. Sritinė pilvo ir dubens organų topografija (kaulinių struktūrų, raumenų, kraujagyslių, nervų ir vidaus organų projekcijos pilvo ir dubens paviršiuje). Pilvo sienų taikomoji anatomija. Priekinės pilvo sienos struktūrų topografija ir klinikinė anatomija. *Regio inguinalis* topografija, amžinė ir klinikinė anatomija. Diafragmos (pilvo stogo) ir užpakalinės pilvo sienos topografija ir klinikinė anatomija. *Regio lumbalis, spatium retroperitoneale* topografija, mikroskopinė ir klinikinė anatomija. Inkstų ir

šlapimtakų norma, variacijos, anomalijos, rentgenoanatomija. Silpnosios pilvo sienų vietos, išvaržų lokalizacija ir klinikinė anatomija. Pilvo sienų skersiniai pjūviai, santykis su organais, rentgenoanatomija, KT, BMR. Pilvo ertmės ir jos organų taikomoji anatomija. Viršutinio pilvo aukšto organų (skrandžio, dvylikapirštės žarnos, kasos, kepenų, tulžies pūslės, blužnies) mikroskopinė sandara, topografija, skeleto- ir organotopija. Apatinio pilvo aukšto organų (plonojo ir storąjo žarnyno) topografija, skeleto- ir organotopija. Pilvaplėvės topografija, pilvaplėvės ir pilvo organų santykis, klinikinė reikšmė. Pilvo organų formavimosi anomalijos ir variacijos, klinikinė ir amžinė anatomija, pjūviai įvairiose plokštumose, rentgenoanatomija, KT, BMR. Dubens sienų ir organų topografinė ir taikomoji anatomija. Kaulinis dubuo (norma, variacijos, lytiniai skirtumai). Dubens dugno – tarpvietės topografija ir klinikinė anatomija. Dubens fascijos (dubimai, tarpfascijiniai tarpai, jų klinikinė reikšmė. Vyriškojo ir moteriškojo dubens organų skeleto- ir organotopija, amžinė ir klinikinė anatomija, variacijos ir formavimosi anomalijos. Dubens ertmės organų mikroskopinė sandara, pjūviai įvairiose plokštumose, rentgenoanatomija, KT, BMR.

Rekomenduojama literatūra:

1. Lumley J.S.P. Surface Anatomy. 4th edition. The anatomical basis of clinical examination. Churchill Livingstone, 2008.
2. Ryan S., McNicholas M., Eustace S. Anatomy for Diagnostic Imaging. Saunders, 2010.
3. Sadler T.W. Langman's Medical Embryology. - Lippincott Williams & Wilkins, 2010.
4. Netter F.H. Atlas of Human Anatomy. Professional edition. 5th edition. Saunders, 2010.
5. Vilensky J.A., Weber E.C., DO, Carmichael S.W., Sarosi T. Medical Imaging of Normal and Pathologic Anatomy. Saunders, 2011.
6. Haines D.E., Naftel J.P., Cui D., Daley W.P., Lynch J.C. Atlas of Histology: with Functional and Clinical Correlations. Lippincott Williams & Wilkins, 2011.
7. Paulsen F. Sobotta Atlas of Human Anatomy, Vol. 2. Fifteenth Edition. 2013.
8. Torigan D., Kitazono MT. Netter's Correlative Imaging: Abdominal and Pelvic Anatomy. 1st Ed. Saunders, 2013.
9. Moore K.L., Dalley A.F., Agur M.R. Clinically Oriented Anatomy (7th Ed.). Lippincott Williams and Wilkins, 2013.
10. Gotway M.B. Netter's Correlative Imaging: Cardiothoracic Anatomy. Saunders, 2013.
11. Gray's Anatomy: The anatomical basis of clinical practice. 41th edition (edited by S.Standring). Churchill Livingstone, 2015.
12. Baggish M.S., Karram M.M. Atlas of Pelvic Anatomy and Gynecologic Surgery. Fourth Edition. 2016.
13. Anderson M.W., Fox M.F. Sectional Anatomy by MRI and CT. Fourth Edition. 2017.
14. Surgical and Radiologic Anatomy [Recenzuojamas žurnalas], Springer Paris, 1978-2016.

Konsultuojantys dėstytojai ir jų publikacijos:

1.	<u>Janina Tutkuvienė (prof. dr. HP):</u> 1. Stropus R., Vaičekauskas V., Tutkuvienė J., Paužienė N., Pauža D., Dabužinskienė A., Gedrimas V., Aželis V., Schumacher G.H. Žmogaus anatomija: antrasis tomas (VU ir KMU vadovėlis). Vadovėlis: Kaunas, KMU leidykla. 2008, 479 p. 2. Tutkuvienė J. Moters lyties organų sistemos klinikinė anatomija (II skyrius). Knygoje: Akušerijos ir ginekologijos praktikos vadovas (VU vadovėlis, parengta vadovaujant G.Drašutienei). Vilnius: VU leidykla,

	<p>2008. P.33-85.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. G. Česnys, J. Tutkuvienė, A. Barkus, V. Gedrimas, R. Jankauskas, R. Rizgeliene. J. Žukienė. Žmogaus anatomija I dalis. Vadovėlis – Vilnius: VU leidykla, 2008, 658 p. 4. Zabulienė L., Tutkuvienė J. Kūno sandara ir policistinių kiaušidžių sindromas. Medicina; 2010, 46 (2): 142-157. 5. Tutkuvienė J. Moters lyties sistemos funkcinė anatomija. Moters lyties sistemos raida ir ydos. Menarchė ir moters antriniai lyties požymiai. Kūno sudėjimas ir proporcijos. Knygoje: Akušerija ir ginekologija šeimos gydytojo praktikoje: antrasis pataisytas ir papildytas leidimas (sudarytoja Gražina Drašutienė). Vilnius: Vaistų žinios, 2010. P. 17-45 ir 54-80. 6. Poškus T., Bužinskienė D., Drašutienė G.S., Samalavičius N.E., Barkus A., Barišauskienė A., Tutkuvienė J., Sakalauskaitė I., Drašutis J., Jasulaitis A., Jakaitienė A. Haemorrhoids and anal fissures during pregnancy and after childbirth: a prospective cohort study. BJOG: an international journal of obstetrics and gynaecology; 2014, 121 (13): 1666-1671. 7. Tutkuvienė J. ir autorių kolektyvas. Krūties vėžys: moksliniai ir klinikiniai aspektai : mokslinė mokomoji monografija. Vilnius: Nacionalinis vėžio institutas. 2016, 547 p.
<p>2.</p>	<p><u>Kęstutis Strupas (prof. habil. dr.):</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Simutis G., Lengvenis G., Beiša V., Strupas K. Endoscopic retroperitoneal adrenalectomy for adrenal metastases. Int J Endocrinol. 2014;2014:806194. doi: 10.1155/2014/806194. 2. Beiša V., Kvietkauskas M., Beiša A., Strupas K. Laparoscopic approach in the treatment of large epiphrenic esophageal diverticulum // Videosurgery Miniinv 2015; 10 (4), 584–588. 3. E. Poškus, I. Karnusevičius, G. Andreikaitė, S. Mikalauskas, T. Poškus, K. Strupas. C-reactive protein is a predictor of complications after elective laparoscopic colorectal surgery: five-year experience // Videosurgery Miniinv 2015; 10 (3): 418–422. 4. A. Dulskas, E. Poškus, S. Jurevičius, K. Strupas. Giant gluteal lipoma presenting as a sciatic hernia // Hernia The World Journal of Hernia and Abdominal Wall Surgery 2015, Volume 19, issue 5, ISSN 1265-4906, p. 857-860. 5. M. Kryžauskas, S. Mikalauskas, M. Drungilas, T. Poškus, V. Jotautas, E. Poškus, V. Beiša, K. Strupas. Single-incision laparoscopic surgery for right hemicolectomy: two case reports // Lietuvos chirurgija, ISSN 1392–0995, 2015, 14 (3), p. 172–175. 6. Šileikis A., Beiša A., Kvietkauskas M., Stanaitis J., Aleknaitė A., Strupas K. Minimally Invasive Approach in the Management of Pancreatic Pseudocysts // Journal of the Pancreas, 2016, 17(2), ISSN 1590-8577, p. 222-225.
<p>2.</p>	<p><u>Renata Šimkūnaitė - Rizgeliene (prof. dr.):</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rizgeliene R. Žmogaus embriologijos metmenys // Žmogaus anatomija. I tomas. Vadovėlis – Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2008. - P. 52-90. 2. Nohrden D., Cattaneo C., Gabriel P., Ohlrogge S., Poppa P., Schmitt R., Tutkuvienė J., Rizgeliene R., Ratnayake M., Obertova Z., Ritz-Timme S. Recruitment of Underage Test Persons: Motivators and Barriers in an Anthropological EU-Survey on a sensitive topic. Anthropologischer Anzeiger; 2010, 68(1): 101-109. 3. Ritz-Timme S. Gabriel P., Tutkuvienė J., Poppa P. Obertova Z., Gibelli D., de Angelis D., Ratnayake M., Rizgeliene R., Barkus A., Cattaneo C. Metric and morphological assessment of facial features: A

	<p>study on three European populations. <i>Forensic Science International</i>; 2011, 207(1-3): 239E1-239E8.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Rizgeliėnė R., Tutkuvienė J. Skeleton pattern and joint formation in chorioallantoic grafts containing the distal parts of the chick wing bud. <i>Anatomia, Histologia, Embryologia</i>; 2012, 41(1): 21-30. 5. Arechvo I., Zahnert T., Bornitz M., Neudert M., Lasurashvili N., Rizgeliėnė R., Beleites T. The incidence of adenoidal regrowth after adenoidectomy and its effect on persistent nasal symptoms. <i>European archives of oto-rhino-laryngology</i>; 2013, 270(1): 37-44. 6. Ratnayake M., Obertova Z., Dose M., Gabriel P., Bröke H.M., Brauckmann M., Barkus A., Rizgeliėnė R., Tutkuvienė J., Ritz-Timme S., L. Marasciuolo, D. Gibelli, C. Cattaneo. The juvenile face as a suitable age indicator in child pornography cases: a pilot study on the reliability of automated and visual estimation approaches. <i>International Journal of Legal Medicine</i>. 2014, 128(5): 803-808. 7. Araminaite V., Zalgevicene V., Simkunaite-Rizgeliene R., Stukas R., Kaminskas A., Tutkuviene J. Maternal caloric restriction prior to pregnancy increases the body weight of the second-generation male offspring and shortens their longevity in rats. <i>The Tohoku journal of experimental medicine</i>; 2014, 234(1): 41-50.
<p>3.</p>	<p><u>Eglė Marija Jakimavičienė (doc. dr.):</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jakimaviciene E.M., Tutkuviene J. Trends in Body Mass index, prevalence of overweight and Obesity in preschool Lithuanian Children, 1986-2006. <i>Coll Antropol</i>; 2007, 31(1): 79-88. 2. Tutkuviene J., Jakimaviciene E.M., Drazdiene N., Blaziene I., Drasutiene G.. Changes in body size of newborns in Lithuania, 1974-2004. <i>Coll Antropol</i>; 2007, 31(1): 69-77. 3. Jakimavičienė EM., Bartkutė K., Morkūnienė R., Drašutienė GS., Tutkuvienė J. Individuo sveikatos programavimas perinataliniu laikotarpiu. <i>Laboratorinė medicina</i>; 2011, 13 (52): 212-224. 4. Zabulienė L., Kučinskienė Z.A., Jakimavičienė E.M., Drašutienė G.S., Tutkuvienė J. Policistinių kiaušidžių sindromu sergančių moterų hiperandrogenizmo rodikliai ir jų kritinės reikšmės. <i>Laboratorinė medicina</i>; 2012, 14 (53): 8-17. 5. Jakimavičienė E.M., Tutkuvienė J. Ikimokyklinio amžiaus vaikų kūno apimčių ir liemens stambumo indeksų dinamika. <i>Laboratorinė medicina</i>; 2012, 14 (53): 22-32. 6. Montvilaitė D., Barkus A., Jakimavičienė E.M., Usonis V. Neišnešiotų vaikų augimas ir regėjimo sistemos būklė ikimokykliniu laikotarpiu. <i>Laboratorinė medicina</i>; 2015, 4 (68): 174-188. 7. Suchomlinov A, Čerškus G, Kolosov A, Rakita I, Aßmann C, Jakimavičienė E., Tutkuvienė J. Increasing prevalence of overweight and obesity among children in Vilnius, Lithuania: comparison of two longitudinal data sets of children born in 1990 and 1996. <i>Anthrop Anz</i> 2016; 73(3): 177-185.

Vilniaus universiteto Medicinos, Odontologijos ir Visuomenės sveikatos kryptių mokslo doktorantūros komitetų ir Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Mokslo komiteto teikimu patvirtinta Medicinos fakulteto Taryboje 2016-10-18 d. protokolo Nr. (1.1.)-150000-TP-7(618).

Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Dekanas Prof. (HP) dr. Algirdas Utkus: